

Årsrapport 2024 for Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Varangerhalvøya NP, Persfjorden-Syltefjorden LVO,
Sandfjorden NR, Ytre Syltevika NR

Hans Ivar Hortman
Fagansvar for Varangerhalvøya nasjonalpark
og små verneområder i Finnmark
Styremøte 26.11.24

Statens naturoppsyn på Varangerhalvøya

SNO Vadsø

Hans Ivar Hortman
Christer Michaelsen

SNO Tana

Helene Tapio Berg
Bjørn Hugo Kristoffersen

Sesongoppsyn SNO

Torfinn Rasmussen

Naturoppsynsloven

§ 2. Oppsynets oppgaver

Oppsynet skal føre kontroll med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av

1. lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet,
2. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), og eldre vernevedtak som nevnt i naturmangfoldloven § 77,
3. lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag,
4. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner,
5. lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet,
6. lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v.,
7. lov 5. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven), og
8. lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter § 40

blir overholdt. Det samme gjelder lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall, så langt departementet bestemmer.

Departementet kan gi forskrift om at oppsynet skal føre kontroll med overholdelsen av bestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven så langt disse er gitt for å gjennomføre naturmangfoldloven kapittel VI (utvalgte naturtyper).

Oppsynet kan drive veiledning og informasjon, samtidig som det kan drive skjøtsel, registrering og dokumentasjon.

Departementet kan pålegge oppsynet andre oppgaver.

På Finnmarkseiendommens grunn skal oppsynet føre den ytterligere kontroll som departementet og Finnmarkseiendommen avtaler.

SNOs rolle i verneområdeforvaltningen

- Føre kontroll med at vernebestemmelsene blir overholdt
- Føre tilsyn med naturtilstand og aktivitet
- Følge opp avtalte oppdrag i NO
 - SNO har begrenset kapasitet til større tiltak
- Bidra på de av forvaltningens møter som er relevante, befaringer og gi faglige innspill til planarbeid når ønskelig og vi har kapasitet. Dette vurderes av SNO
- Kontroll og tilsyn har prioritet foran andre oppdrag ved kapasitetsproblemer

Statlige føringer 2024

Tilsyn og kontroll i verneområder

- Kjerneoppgave som er høyt prioritert
- Kontroll med dispensasjoner
- Oppfølging av tips
- Forebyggende aktivitet
 - Skilting og informasjonsvirksomhet i felt (verneskilt)
- Bestillinger av kontroll fra regional forvaltningsmyndighet har prioritet
 - Må legges i Naturoppdrag

Statlige føringer 2024

Tiltak/skjøtsel i verneområder

- Oppfølging av avtalte tiltak med forvaltningsmyndighet
- Tiltak som er igangsatt og tiltak på besøksforvaltning
- Løpende vedlikeholdsarbeid på skilt, informasjonstavler og infrastruktur som tilhører forvaltningsmyndighet
- SNO som operativt kompetansemiljø
- Skjøtsel, naturrestaurering og tilrettelegging

Registrering i verneområder

- Bevaringsmål

- Effektmåling av gjennomførte tiltak
- Nye bevaringsmål fases inn gjennom bestillingsdialog og bruk av Naturoppdrag
- Opprettes i samarbeid med SNO dersom vi skal stå for oppfølgingen

- Ferdsestallere

- Ny organisering kommer, legg inn behovet som før
- Ikke ønskelig at forvaltningsmyndigheten skal kjøpe tellere selv over 31-posten

Alle Statsforvaltere og verneområdestyrer

Trondheim, 07.11.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2024/8934

Saksbehandler:
Yvonne Husby

Rammer og opplegg for statsforvalterne og verneområdestyrerne - midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, samt SNO-ressurser i verneområder - 2025

Statsforvalteren kan i år innen 15. november sende inn et anslått totalbeløp for tiltaksmidler for 2025 (midler til naturrestaurering ikke inkludert) og på grunnlag av dette bli tildelt 25% av totalbeløpet allerede i tildelingsbrevet før jul. Elektronisk søknadssenter (ESS) skal som vanlig benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, og frist for innmelding i ESS er 10. januar 2025. Innmelding av behov for SNO-ressurs skal bygge på planleggingsmater mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt.

Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering Nytt – statsforvaltere kan melde inn estimert totalbeløp innen 15. november 2024

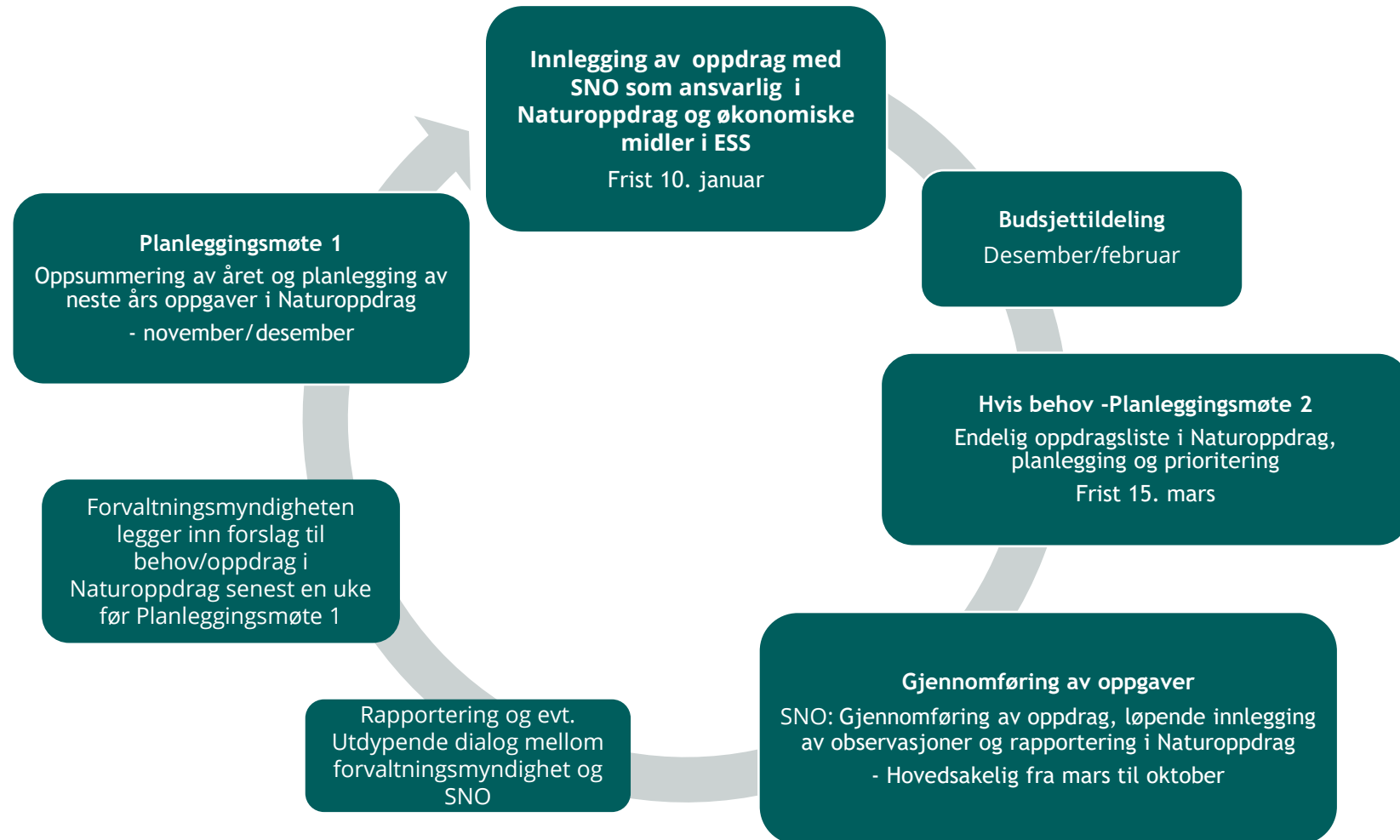
Med referanse til oppfølging etter vårkonferansen for miljøverndirektorene og e-post fra Miljødirektoratet til embetene av 1. oktober, følger her informasjon om prøveordning for tidlig del-tildeling av tiltaksmidler. Prøveordningen gjelder kun for statsforvaltere og kommuner med delegert forvaltningsmyndighet. Ordningen gjelder ikke for restaureringstiltak over samme budsjettpost – her gjelder innmelding av behov for midler som før. Nasjonalpark- og verneområdestyrerne skal melde inn og får behandlet sine behov for tiltaksmidler på samme måte som tidligere år.

For at statsforvalterne skal kunne starte opp forberedelser og tiltak som kan/bør ha oppstart tidlig på året i 2025, ønsker vi å tildele 25 % av innmeldt totalbehov allerede den 20. desember 2024, i tildelingsbrevet til statsforvalterne for 2025. Alle tiltak skal være i tråd med postformålet og strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder. Vi ber om at statsforvalterne innen 15. november sender inn et realistisk anslag for totalbeløp for tiltaksmidler i 2025 – midler til naturrestaurering ikke inkludert. Anslaget sendes på e-post til post@miljodir.no og med kopi til yvonne.husby@miljodir.no

Postadresse: Postboks 5672, Torshov, 7485 Trondheim | Telefon: 73 58 05 00
E-post: post@miljodir.no | Internett: www.miljodirektoratet.no | Organisasjonsnummer: 999 801 301
Besøksadresse: Kronprins 15, 2010 Trondheim | Grensevingen 7, 0461 Oslo
Besøksadresse Statens naturopplysningslokaliteter: se www.naturopplysn.no

Årshjul for planlegging og samarbeid mellom forvaltningsmyndighet og SNO

Regionale bestillinger 2024

Nasjonalparkstyre har prioritert:

- Tiltak/skjøtsel:
 - Vedlikehold av tidligere tiltak og installasjoner
 - Søppelaksjoner
 - Tilretteleggingstiltak på sti i Komagdalen og Nattfjelldalen
 - Transport av materiale
 - Oppsetting av toalett på Huhttirchockat
 - Fjerne sandlupiner i Syltefjorddalen NR
- Overvåking:
 - Slitasje på innfartsområdene (Nattfjelldalen og Komagdalen)
- Tilrettelegging:
 - Oardu: Etablering av fast vernskilt merke
 - Nattfjelldalen/Storevla: Vedlikehold på tavler, og oppsett av nye skilt

Gjennomførte oppdrag i verneområdene

- **Timer utetid i verneområdene:**

- Tilsyn: 111 timer
- Tiltak/skjøtsel: 274 timer
- Registrering: 202 timer
- Informasjon: 7 timer
- Total: 594 timer (2023: 669 timer)

- **I tillegg:**

- Stor tilstedeværelse i verneområdene gjennom arbeidsoppgaver på fjellrev og rowvilt
- Innetid: klargjøring/planlegging og rapportering feltarbeid i naturoppdrag
- Torfinn Rasmussen, sesongoppsyn i de små verneområdene

- **Antall kilometer i nasjonalparken:**

- Snøscooter 3729 km (Fjellrevarbeid: 1892 km)
- ATV: 1294 km (Fjellrevarbeid: 915 km)
- Totalt 5023 km

Tilsyn 2024

- Motorferdselopsyn
 - Registrert barmarkskjøring i Sone A (fjellrevregistrering)
 - Helikopteroppsyn i Sone A og randsonen i juli
 - 1 anmeldt ved parkgrensen i Bergeby på vinterstid
 - Observeres kjøring i forbindelse med reindrift på sommer og vinter
- Jaktoppsyn
 - ATV etter kjørespor
- Kulturminneoppsyn
 - På bestilling fra kulturminnemyndighet
- NP-tilsyn med helikopter
 - Jaktoppsyn, fjellrevregistrering, NP-tiltak og rovfuglregistrering

Tiltak/skjøtsel -2024

- Tilretteleggingstiltak i Komagdalen
 - 83 løft med helikopter
 - Strekning på 500 m (x2)

Tiltak/skjøtsel 2024

Tiltak/skjøtsel – 2024

- Oppsett toalett
 - Materiale bør males
- Frakt av materiale
- Skilttavler

Tiltak/skjøtsel – 2024

Søppelaksjoner

- Ytre Syltevik NR
 - Hamningberg bygdelag
 - Forvalter og SNO hentet ut 23 bigbags – mye søppel igjen!
- Hestmanneset i Persfjorden- Syltefjorden LVO
 - Vardø VGS
 - Noe mindre søppel, mer inn mot Vesterelva
- Søppelrydding LVO og Sandfjordneset NR
 - Bevar og bruk AS
 - Turistplukking - stor aktivitet med plukking av søppel – sekker fylles opp
- Tjenestekjøpsavtaler må administreres av forvaltningsmyndighet i 2025

Tiltak/skjøtsel – 2024

Syltefjordalen NR

- Uttak fremmede arter
 - Sandlupiner
 - I år mindre enn tidligere
 - Liten fare for spredning

Tiltak/skjøtsel – 2024

- Oppfølging av beitegjerdet Sandfjordneset NR
- Vinteren presser ned gjerdet og det krever årlige reparasjoner
 - Større runde på vedlikehold av gjerdet i 2025
- 1 sau med lam innenfor gjerdet ble geleidet ut

Registrering 2024

- Kartlegging/overvåking av parallelle stier i Nattfjelldalen
- Folk går ved siden av hverandre
- Vurdere tiltak og overvåking 2025

Registrering

- Stislitasje i skråning– Nattfjelldalen
 - Vannerosjon
- Vurdere tiltak og overvåking i 2025

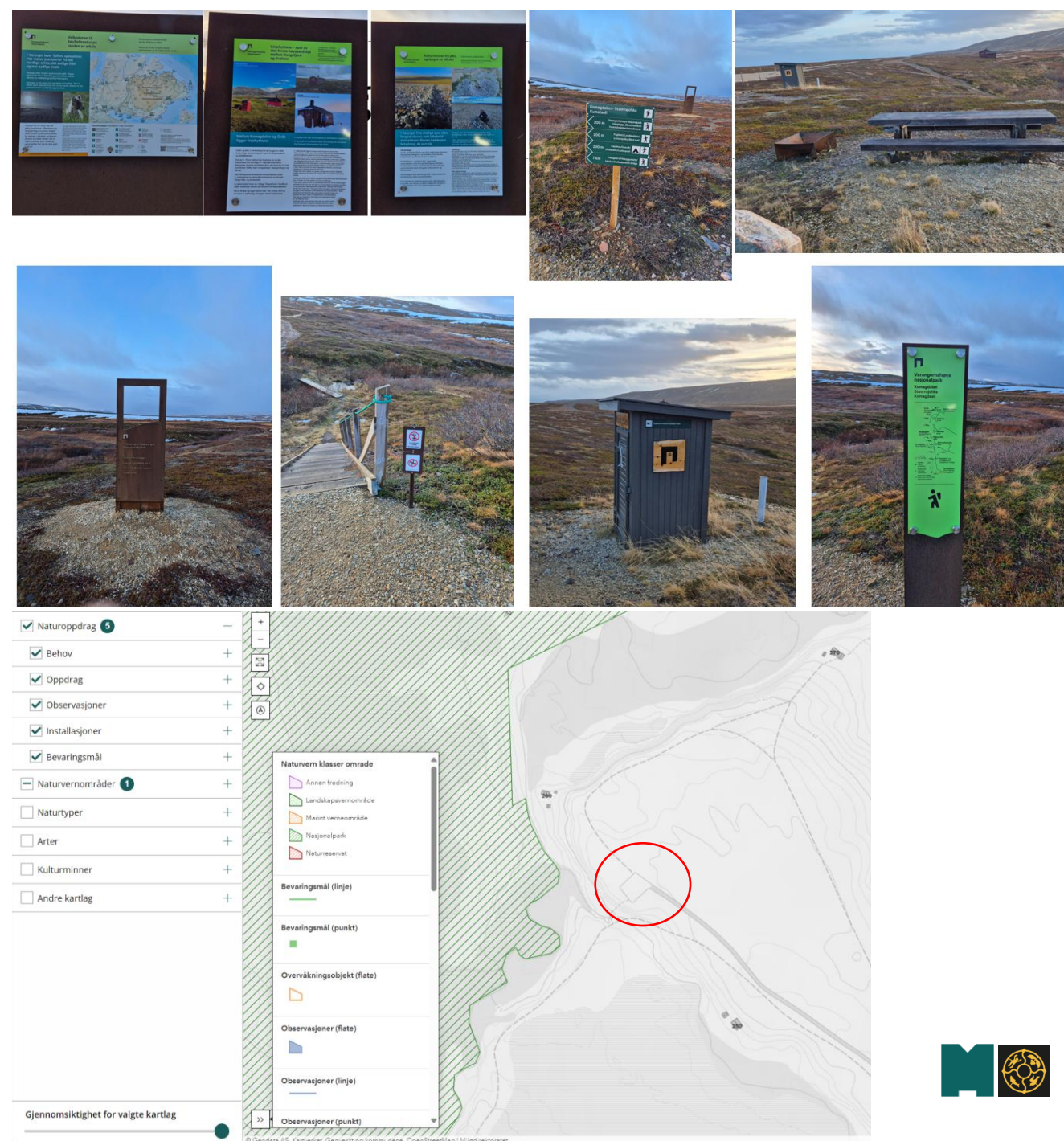
Registrering 2024

- Rowilt og fjellrev

Utvikling og fremtidig fokus

Naturoppdrag appen

- Alle oppdrag legges inn i NO
 - 10 januar siste frist
- Løpende oppdrag gjennom året, tidligst mulig beskjed om behov for SNO bistand, vurderes fortløpende av SNO
- Akutte oppdrag prioriteres
- Ordinært tilsyn skal ikke legges inn, men særskilte behov
- Ekstra fokus på installasjoner →
 - Legg inn og oppdatere tilstandsstatus
- Når SNO installerer så legger vi inn i NO, og motsatt

Utvikling og fremtidig fokus

- Motorferdsel i forbindelse med jakt
- Overvåking av kjørespor i verneområdene
- Følge opp ulovlig motorferdsel i sone-A og i randsonen
 - Gjerne i forbindelse med fjellrev lokaliteter
 - Skilting scooterløype Ordo-Kroken
- Følge opp tiltak og opprette bevaringsmål
 - Etter sti tiltak i Komsgdalen
 - Overvåke slitasje Nattfjelldalen før eventuelle tiltak
 - Bevaringsmål Finnmarksvineblom, overvåkes hvert 3 år
- Følge opp at skilt og tavler er i god stand

Ferdselstaller Nattfjelldalen 2016-2024

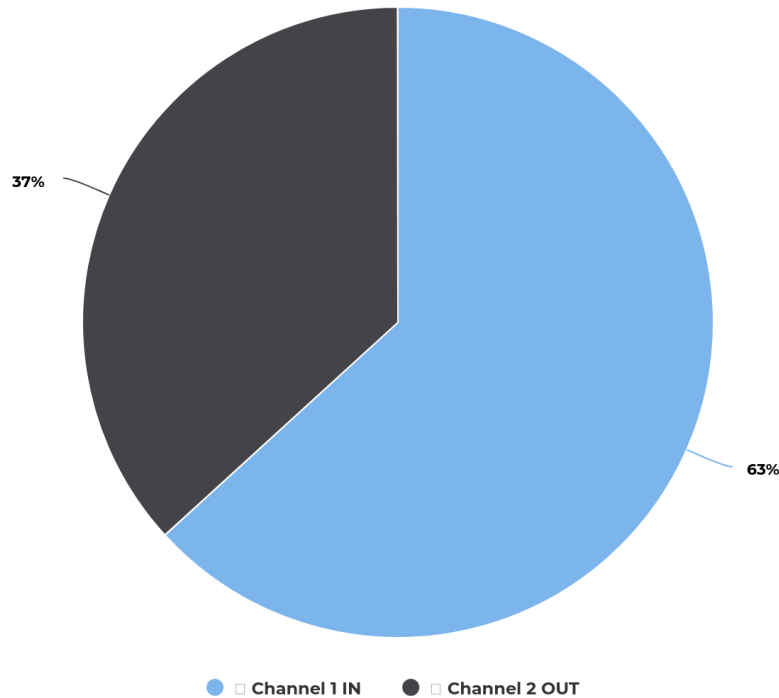
Ferdselsteller Nattfjelldalen

- Installert i 2016
- Byttet batteri juni 2024
 - Varighet i maks 2 år
 - Følger opp ved behov og ønske fra NP-styre
- Totalt 15343 «besøkende» siden 2016

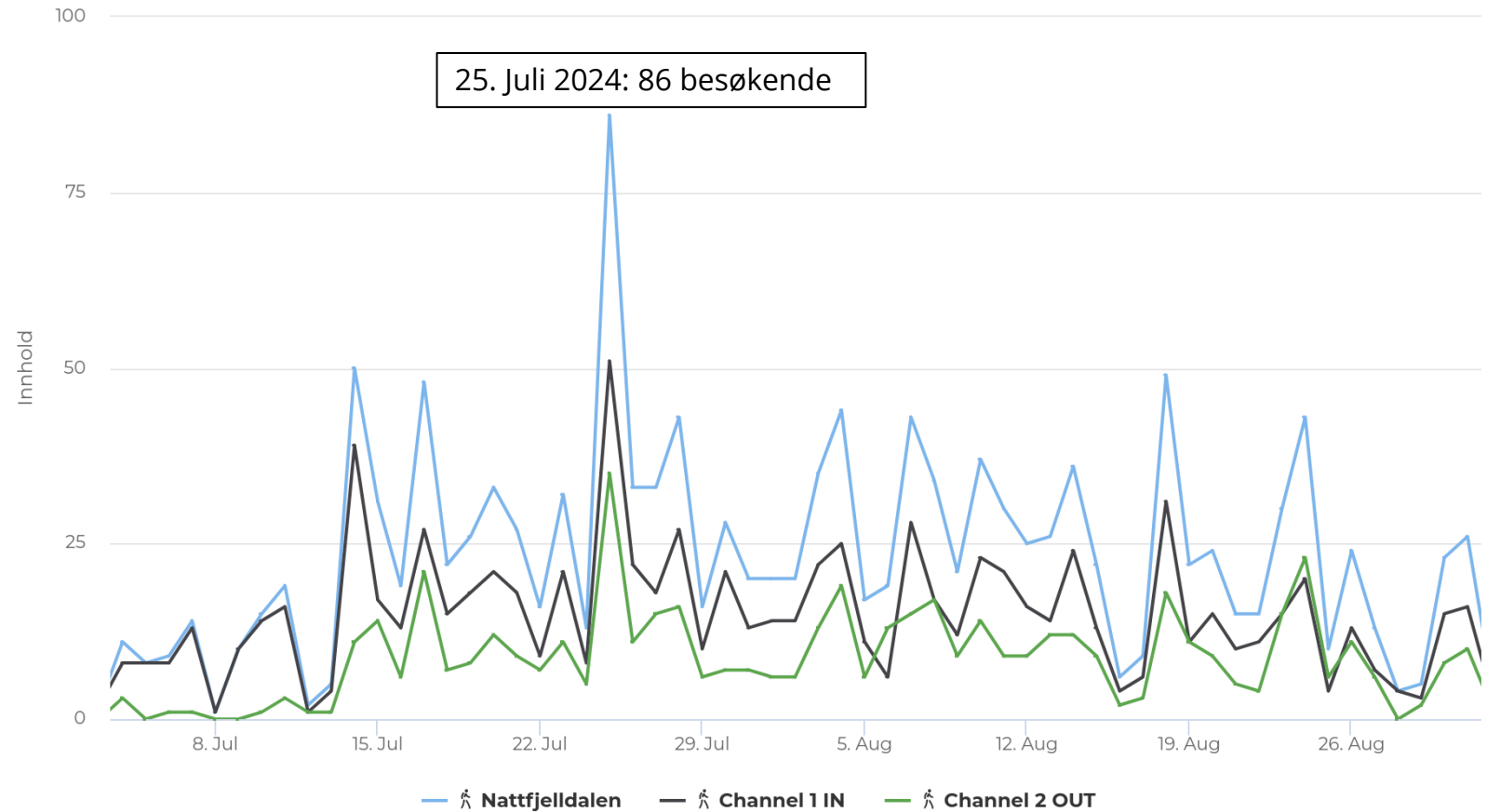
Trampteteller 2024

- Flere bruker sti på tur inn i Nasjonalparken

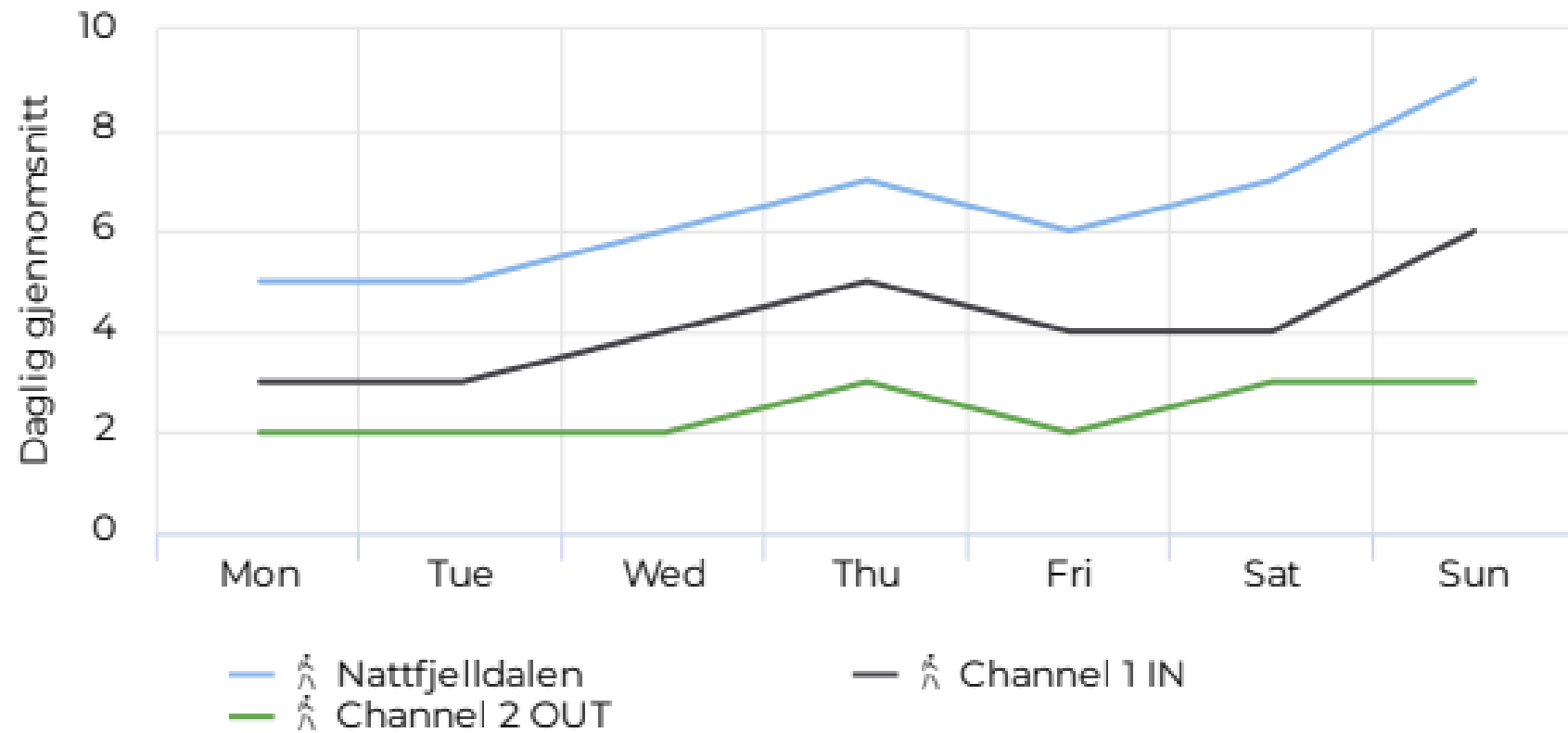
Fordeling per retning
1st January 2024 → 11th November 2024

Trafikk per dag
1st January 2024 → 11th November 2024

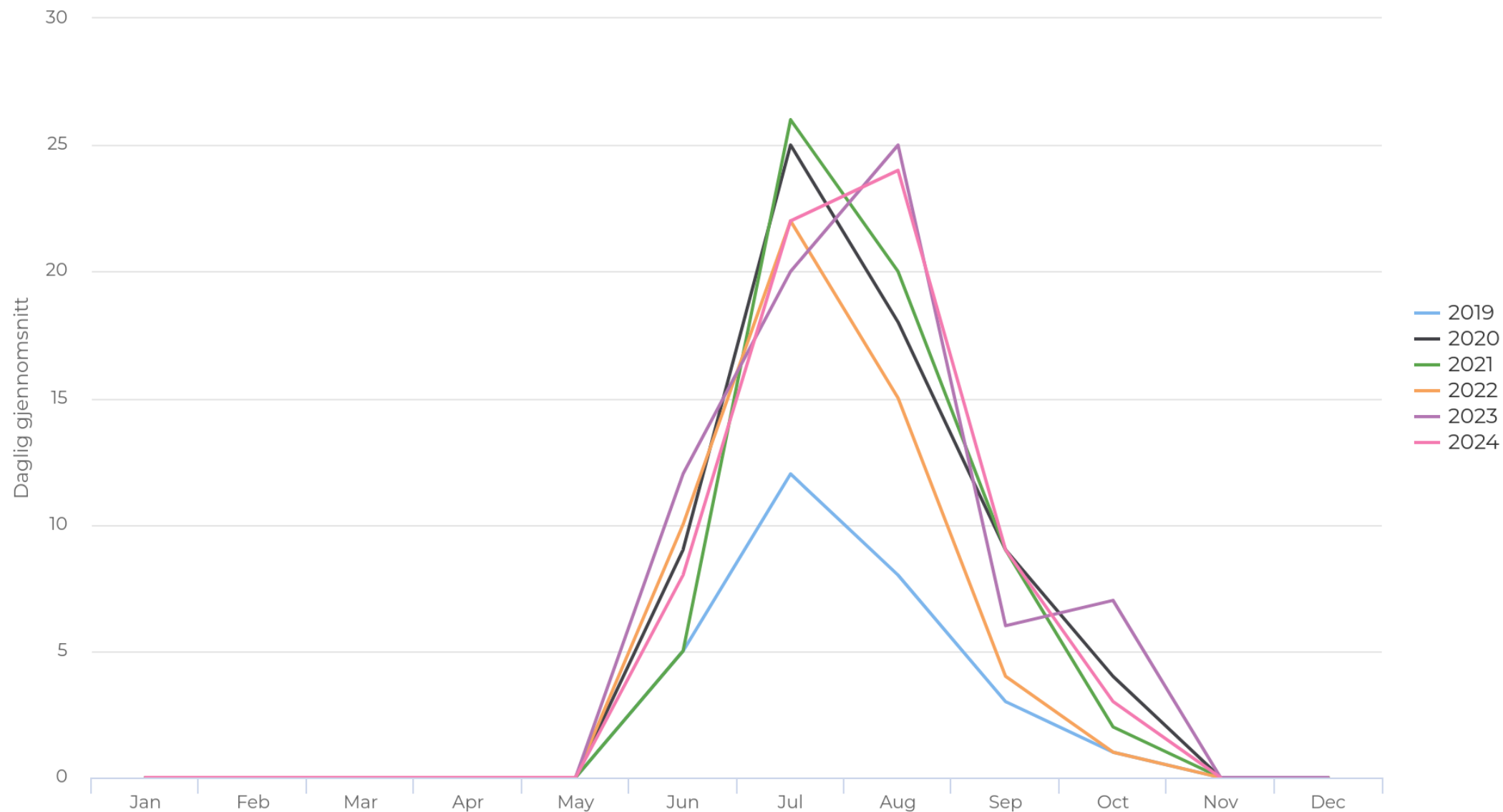

2024 – snitt per dag

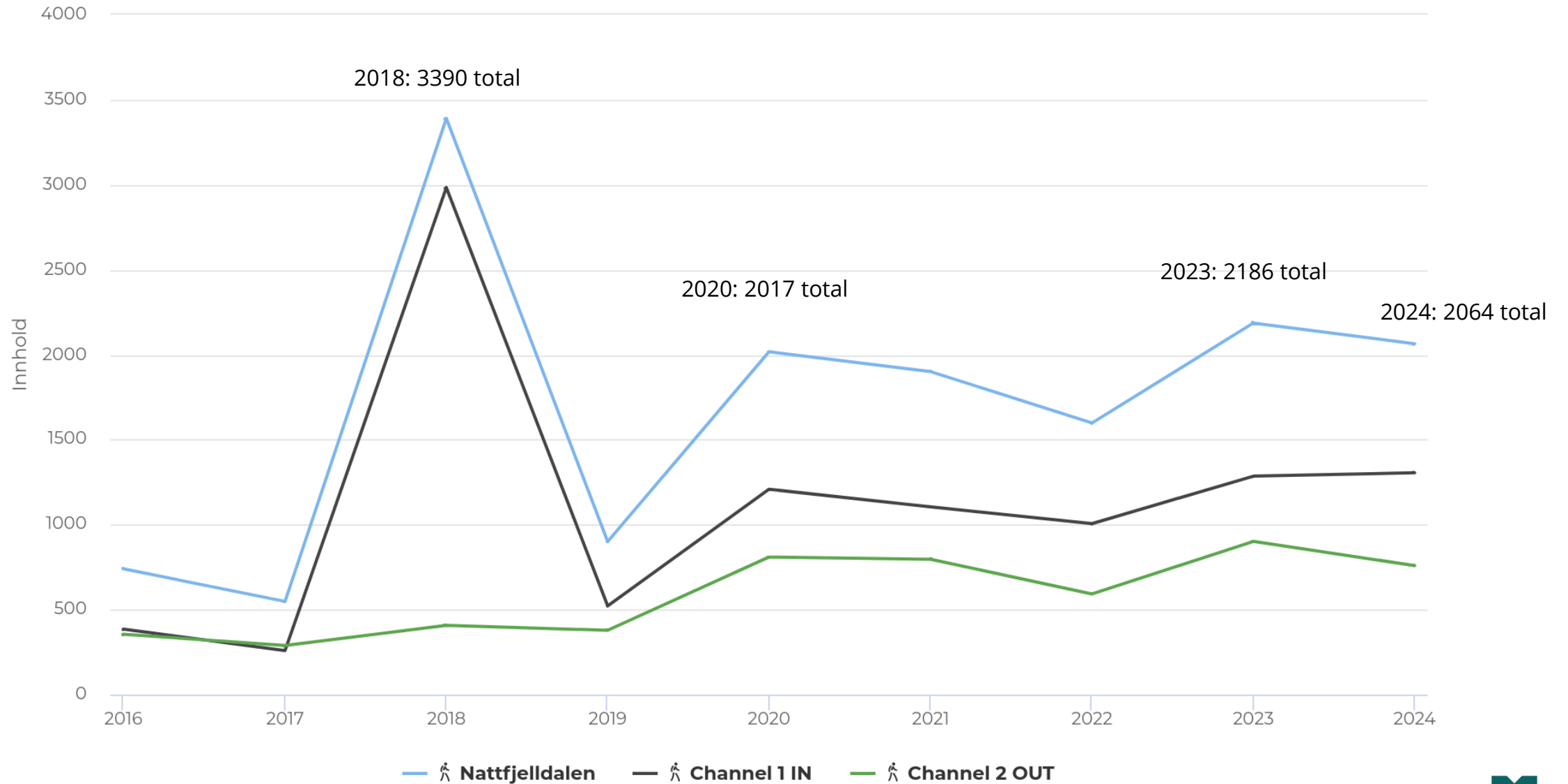
Årlig sammenligning per måned

1st January 2019 00:00 → 12th November 2024 00:00

Trafikk per år

1st January 2016 → 12th November 2024

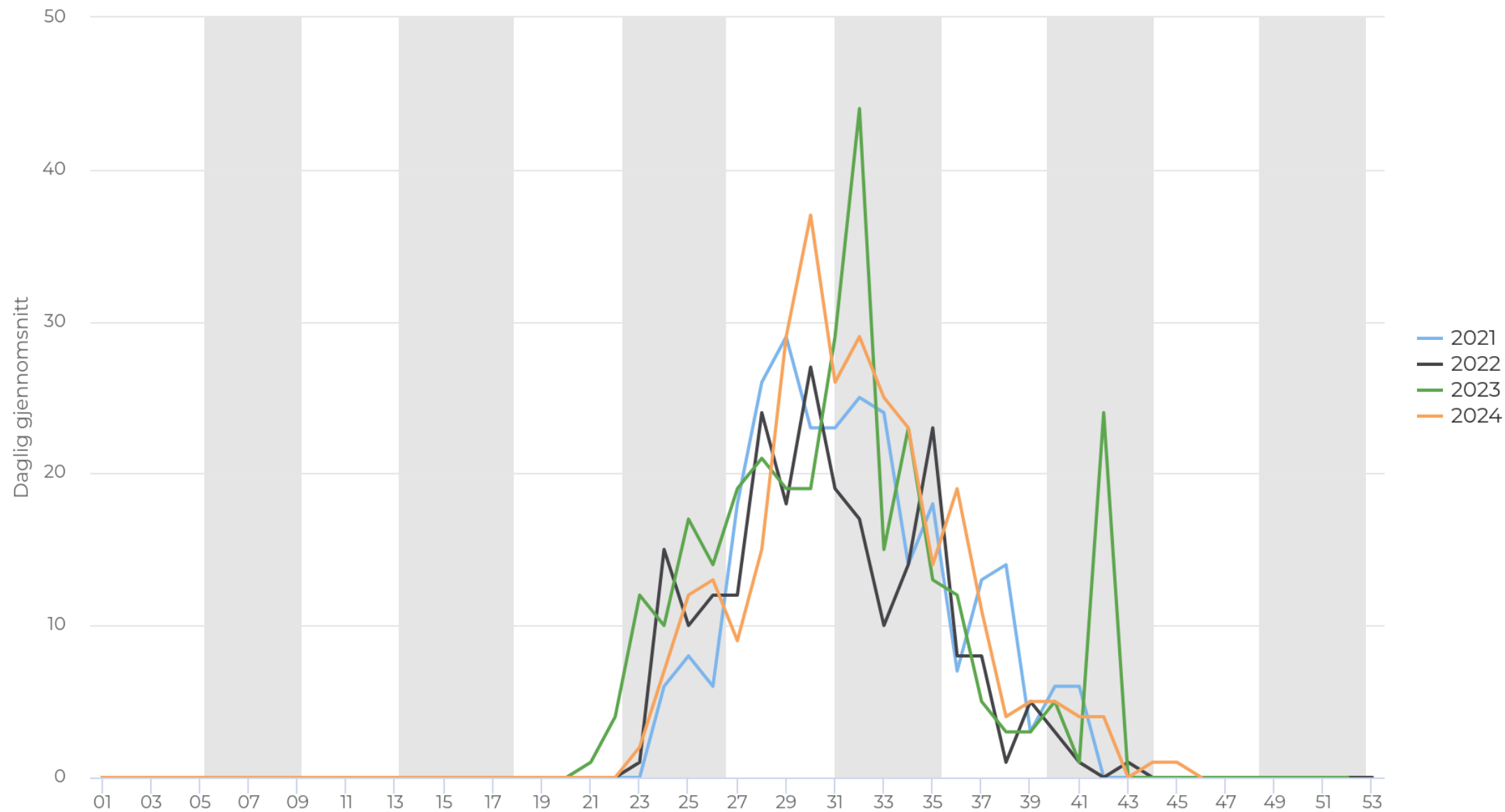
Trafikk per dag

1st January 2018 → 12th January 2019

Årlig sammenligning per uke

@3y → @0d — 1st January 2021 → 11th November 2024

Fjellrev 2024 - registrering

5 dokumenterte ynglinger

Totalt 12 valper

35 unike individer på DNA

Fjellrev 2024 - tiltak

Totalt 20 forautomater fordelt på 10 hilokaliteter

Forbruk på ca. 2000kg for pr år.

Alle automater utrustet med viltkamera som registrerer aktivitet av fjellrev og andre arter.

